

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/227193,Bluzg-na-Jaruzelskiego-premiera-notacji-na-portalu-Opowiedziane.html>

27.02.2026, 00:16

„Bluzg na Jaruzelskiego” – premiera notacji na portalu Opowiedziane

Życie w tym teatrze to było życiem bez przerwy na zakazach – wysłuchaj wspomnień Ewy Dałkowskiej, aktorki teatralnej, radiowej i filmowej, która współtworzyła zakazany w stanie wojennym Teatr Domowy.

28.07.2025

[PRL](#)

Jesienią 1982 roku, na warszawskim Ursynowie, w mieszkaniu Ewy Dałkowskiej zapada decyzja o powołaniu Teatru Domowego. Powstaje on z buntu wobec cenzury, wobec zdejmowania z afiszy teatrów sztuk i grozy stanu wojennego. Kilka dni później w tym samym miejscu odbywa się pierwszy spektakl. Do mieszkania dyskretnie przybyło kilkadziesiąt osób. Dla kamuflażu wyprawiano imieniny.

- Nikomu nie wolno mówić, bo to była zakazana działalność. No i przyszli, to były imieninki, więc przynieśliśmy różne jedzonko. Nie wolno bić brawa, ale oczywiście bili. Wolno tylko się śmiać. Nie wolno się spóźniać, bo można nas zdenerwować. Mieli się dyskretnie zachowywać. Ale jak się dyskretnie zachowywać, jeżeli 60 osób wchodzi na górę? No, ale zachowywali się dyskretnie. Zawsze trzeba było przygotować jakieś potrawy. W każdym razie potrawa. Imieniny, 100 lat, 100 lat należy śpiewać, zamiast bić brawa. Nie spóźniać się za chińskiego boga. Ma przychodzić człowiek sprawdzony. Dokumentacja? W krzaki! Nic, nie mogliśmy mieć egzemplarza. To trzeba było wszystko ukrywać gdzieś tam u kogoś w piecu i tak dalej

- opowiada aktorka. Szybko okazało się, że nie będzie to jednorazowe wydarzenie, a z prośbą o wystawienie spektakli zgłaszają się kolejni chętni, zapewniając bezpieczny lokal oraz zaufaną publiczność...

Ewa Dałkowska barwnie opowiada historię popularnego „Bluzgu na Jaruzelskiego”, czy jedynej wpadki, kiedy to podczas spektaklu wkroczyła Służba Bezpieczeństwa, a niewzruszona publiczność sądziła, że jest to część zaplanowanej inscenizacji... Poznaj również wspomnienia dotyczące powojennego Wrocławia, życia artystycznego Warszawy, ważnej relacji z Aleksandrem Bardinim, czy dyrektorem Teatru Powszechnego - Zygmuntem Hübnerem. To opowieść o spotkaniach z księdzem Jerzym Popiełuszką, czy Lechem Wałęsą. Co zawdzięcza Janowi Olszewskiemu, kim dla niej jest Jan Pietrzak? Jak wyglądał bojkot aktorów w stanie wojennym, PRL-owska rzeczywistość na Ursynowie, oraz jaką formę artystyczną uważa za najtrudniejszą?

[Zapraszamy na notację z Ewą Dałkowską](#)

Ewa Dałkowska zmarła 8 czerwca 2025 r. Odznaczona m.in. Srebrnym Medalem Gloria Artis-Zasłużony Kulturze (2007 r.). Prezydent Andrzej Duda nadał pośmiertnie Ewie Dałkowskiej Krzyż Komandorski z Gwiazdą Odrodzenia Polski.

***

[Opowiedziane.ipn.gov.pl](https://opowiedziane.ipn.gov.pl) jest narzędziem, które pozwala na zapoznanie się z archiwalnym zasobem IPN w zakresie historii mówionej. Umożliwia spojrzenie w przeszłość oczami świadków, którzy dotyczą najważniejszych zagadnień polskiej historii: II wojna światowa, wywózki Polaków na wschód ZSRS, zbrodnia katyńska, ratowanie Żydów przez Polaków w czasie Holocaustu, rzeź wołyńska, powstanie warszawskie, opozycja w PRL, Solidarność oraz szeregu innych wydarzeń.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala

PRL

Posłuchaj